

Joan Maria SERRA i SALA i Ramón CARRETÉ i PARERA, *Balsareny, ahir i avui*, Ajuntament de Balsareny, 2005.

Aquesta ben elaborada síntesi històrica d'aquest poble del Bages, amb fotografies i bells dibuixos, té un caire divulgatiu, basat en una bona informació erudita. Cal destacar-ne, per allò que ens pertoca, el capítol "Els noms de les cases i de les persones". Els autors fan una explicació de l'origen dels malnoms més senzills: nom de persona abreujat, noms de persona singulars i poc habituals (Lluci, Celdoni), d'oficis i activitats professionals, amb alguns de perduts: Portaler, Corder, Llauner, Portaler, Siquiare, etc. D'altres denoten l'origen geogràfic: ca la Mallorquina, ca la Cerdana, o provinents de cases de pagès del terme. Hi ha motius que denoten característiques físiques (cal Pelut, ca les Guapes, cal Coll Tort) o trets del caràcter o del comportament de les persones: cal Panarra, cal Castanyoles. També els malnoms es posaven a causa d'un mot que l'interessat solia repetir: Dònques, Pués, Quatrepelis (quatre peles), etc.

Cal destacar-hi una breu aportació sobre la presència d'occitans a Balsareny, amb cognoms, avui tan catalans, com Calmet, Comas, Creus, Gay, Calvet, Llimargues... Els autors també expliquen els primers noms de baptisme de procedència germànica, com Guifré, Miró, Sunifred i altres. I com que al poble hi ha una tradició de mines i de minaires, els autors hi recullen igualment els malnoms, que són gairebé tots en castellà.

A.M.

LA TOPONÍMIA I ELS ARXIUS

En el número 43 del Butlletí de la Subdirecció General d'Arxius de la Generalitat de Catalunya, trobem una notícia sobre l'ús que l'Arxiu Nacional de Catalunya (ANC) ha fet del Nomenclàtor oficial per a la normalització dels topònims majors i menors que es citen en la descripció de la sèrie Expedients de concessió d'exploració de mines (1864-1939). Aquesta sèrie forma part del fons de la Prefectura del Districte Miner de Barcelona i va arribar a l'ANC amb els noms dels municipis escrits en castellà. Tot i conservar aquesta descripció que constava en els expedients, s'hi van afegir els topònims normalitzats i el nom de la comarca o comarques.

Publicat amb la col·laboració de la
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General de Política Lingüística